

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 13. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Tirsdag den 13. december 2011

Tidspunkt: Kl. 14.35

Sted: Vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V) formand, Benny Engelbrecht (S) næstformand, Jacob Bjerregaard (S), Jens Joel (S), Trine Bramsen (S), Sofie Carsten Nielsen (RV), Rasmus Helveg Petersen (RV), Lone Loklindt (RV), Lisbeth Bech Poulsen (SF), Nikolaj Villumsen (EL), Finn Sørensen (EL), Erling Bonnesen (V), Claus Hjort Frederiksen (V), Lykke Friis (V), Lars Løkke Rasmussen (V), Jakob Ellemann-Jensen (V), Sophie Løhde (V), Pia Adelsteen (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Merete Riisager (LA), Lene Espersen (KF), Lars Barfoed (KF)

Desuden deltog: Statsminister Helle Thorning-Schmidt.

Punkt 1. Afrapportering fra møde i Det Europæiske Råd den 9. december 2011

Det Europæiske Råd 9/12-11 – bilag 9 (konklusioner fra DER 9/12-11)

Det Europæiske Råd 9/12-11 – bilag 10 (erklæring fra euroområdet stats- og regeringschefer den 9/12-11)

EUU alm. del (11) – bilag 178 (foreløbigt referat af EUU-mødet d. 8/12-11)

EU-note (11) – E 16 (note om Det Europæiske Råds møde den 9/12-11)

Statsministeren: Som forventet blev topmødet i Bruxelles præget af en håndtering af gældskrisen og især spørgsmålet om traktatændringer om styrkelse af disciplinen i eurozonen. Efter meget lange forhandlinger, som startede ved den uformelle middag torsdag aften og sluttede tidligt fredag morgen, måtte det konstateres, at der ikke kunne opnås enighed om traktatændringer. I stedet for blev de 17 lande enige om at etablere en mellemstatslig aftale. Den vil være åben for, at ikke-eurolande kan tilslutte sig, efter at de har rådført sig med deres nationale parlamenter.

Formelt var det sådan, at Det Europæiske Råds møde først startede fredag morgen. Vi startede med en tiltrædelsesceremoni om tiltrædelse af Kroatien. Herefter var der en drøftelse af konklusionsteksten. Ikrafttrædelsesceremonien vil jeg vende tilbage til til sidst i min afrapportering. Jeg har en fornemmelse af, at det, som primært interesserer Europaudvalget, er landenes finanspolitiske aftale, og den vil jeg selvfølgelig også rette fokus på.

Som jeg sagde, da jeg var her i sidste uge, blev spørgsmålet om antallet af lande, der skulle acceptere traktatændringer for at styrke den finansielle disciplin, et helt

centralt tema på mødet. I løbet af natten blev det klart, at Storbritannien ikke kunne acceptere traktatændringer, medmindre Storbritannien som modydelse fik en række undtagelser på det finansielle område. Det kunne der ikke opnås enighed om, og derfor blev situationen altså, at eurolandene nåede til enighed om at udfærdige en mellemstatslig aftale uden for traktaten, som også vil åbne for deltagelse af medlemslande, som ikke har euroen som valuta. Storbritannien har nu tilkendegivet, at man ikke agter at deltage.

Aftalen indeholder tre hovedelementer:

1. Styrkelse af de finansielle regler.
2. En fremrykning og en ændring af den permanente eurolånemekanisme – det der hedder ESM.
3. Et bidrag til de generelle IMF-ressourcer fra EU og eurolandene.

Jeg vil gennemgå de tre hovedelementer ret detaljeret.

For det første styrkelsen af de finansielle regler. Det vel nok væsentligste element i den aftale, eurolandene har indgået, vedrører en styrkelse af de finansielle regler, som er nedfældet i den finansielle pagt. Det man kalder fiscal compact. Jeg kalder det en finansiell pagt. Det indebærer for det første et krav om, at de deltagende lande indfører en regel om balance på de offentlige budgetter i deres landes forfatninger eller – som det hedder – på tilsvarende niveau. EU-Domstolen vil få kompetence til at kontrollere, om det enkelte land har gennemført reglen. Selve kravet om balance vil være opfyldt, i det øjeblik et land har et strukturelt underskud på højst ½ pct. af BNP. Hvis det niveau ikke overholdes, vil det pågældende medlemsland blive omfattet af en automatisk korrektionsmekanisme.

Det andet element i styrkelsen af den finansielle disciplin er en større brug af automatiske sanktioner over for eurolande, som er inde i underskudsproceduren. Hvis et land har et budgetunderskud, som er højere end grænsen på de 3 pct., vil der være automatiske konsekvenser, medmindre et kvalificeret flertal af eurolandene er imod de automatiske konsekvenser. Udover det vil det være sådan, at eurolande i underskudsproceduren skal fremlægge et partnerskabsprogram med detaljerede planer for de strukturreformer, de vil gennemføre, som skal sikre nedbringelse af uforholdsmæssigt store underskud. Det er altså det andet element.

Det tredje element i styrkelsen af den finansielle disciplin er en fremrykning af Kommissionens to forordningsforslag – dem der opstod efter mødet i oktober. De er fra den 23. november om henholdsvis styrket budgetopfølgning og styrket overvågning af eurolandene. Det fremhæves, at Kommissionen vil undersøge landenes budgetplaner, og i tilfælde af alvorlige overtrædelser af stabilitets- og vækstpagten kan Kommissionen anmode om en ændret budgetplan. Jeg kalder det en budgetplan, for det er det, der står i aftalen. Man skal nok forstå det som forslag til finanslov, men det mangler vi også en afklaring af.

Eurolandene er for det fjerde enige om at gøre brug af muligheden for forstærket samarbejde på områder, som er centrale for en velfungerende euro, uden at underminere det indre marked. Endelig er eurolandene enige om at drøfte og koor-

dinere større nationale reformer, og landene skal forhåndsindberette deres planer om offentlig gældsudstedelse.

Van Rompuy vil som opfølgning på den foreløbige rapport til dette topmøde fremlægge en rapport til topmødet i marts 2012 vedrørende yderligere udbygning på langt sigt af den finanspolitiske integration. Der vil også blive aflagt rapport om forholdet mellem EU og euroområdet.

Det er altså den finanspolitiske pagt og den disciplin, der skal være omkring euroen.

Det andet hovedelement i aftalen fra fredag morgen er, at der skal ske en fremrykning af og en ændring af den permanente lånemekanisme, den såkaldte ESM. EMS'en fremrykkes, så den afløser den midlertidige lånefacilitet, EFSM, allerede fra juni 2012 i stedet for, som det var planlagt, i midten af 2013.

Den effektive udlånskapacitet vil blive på 500 milliarder euro – når man ser EFSM og ESM tilsammen – og det loft bliver revurderet i marts 2012.

Udover det vil ESM'en blive justeret på en sådan måde, at der er mulighed for at foretage gældsomstrukturering, der indebærer, at en nedskrivningen af private investorers tilgodehavender begrænses til det, der normalt lægges op til i IMFpagten.

Endelig ændrer man afstemningsreglerne fra enstemmighed til, at EMS-lån nu kan besluttes med 85 pct. af stemmerne i situationer, hvor Kommissionen og ECB finder, at en omgående beslutning er nødvendig af hensyn til den finansielle stabilitet i euroområdet. Det sidste har Finland taget et parlamentarisk forbehold over for.

Det var det, der handler om EMS.

Det tredje hovedelement drejer sig om, at eurolande og andre EU-lande sigter på at levere yderligere 200 mia. euro til IMF's ressourcer i form af bilaterale lån. Det vil sige, at resten af verden også bliver opfordret til at bidrage til IMF. Som det vil være bekendt, bidrager Nationalbanken også til dette lån.

Det var hovedelementerne i aftalen, altså de tre store hovedelementer. Jeg synes egentlig, det var nyttigt at foretage en forholdsvis detaljeret gennemgang af disse forhold. Til trods for at der stadig er mange, mange spørgsmål, som vil blive rejst i det videre forløb, så er det det, der aftalt nu.

Der er ikke nogen tvivl om, at det er en rigtig vigtig aftale, der er indgået i sidste uge. Beslutningen om at styrke budgetdisciplinen i eurozonen og fremrykningen af den permanente lånemekanisme er helt sikkert med til at stabilisere euroen, og der er heller ikke nogen tvivl om, at det ikke kun er godt for eurolandene, men bestemt også er i dansk interesse. Der bliver simpelt hen tale om en større disciplin i eurolandene og et stærkere sikkerhedsnet. Det er ingen tvivl om, at det er helt afgørende, det er meget nødvendigt.

Det, der sker nu, er, at aftalen fra fredag morgen skal konkretiseres i en egentlig juridisk tekst. Det er jo en helt ny juridisk aftale mellem landene, der skal etableres, og det er formanden for Det Europæiske Råd, Van Rompuy, der nu har bolden med hensyn til at sikre det videre arbejde.

Der er en række spørgsmål i forbindelse med den konkrete udmøntning af aftalen, der skal afklares. Det siger sig selv. Det gælder f.eks. spørgsmålet om, hvordan ikke-eurolande kan blive tilknyttet til aftalen, hvis de ønsker det. Vi er jo som et ud af 9 ikke-eurolande blevet inviteret til at blive tilknyttet aftalen. Vi vil gå aktivt og positivt ind i denne vurdering. Vi taler også med de øvrige ikke-eurolande, som står over for samme valg, for at vurdere situationen.

I det hele taget er regeringen i gang med at vurdere såvel de juridiske, politiske og økonomiske konsekvenser af aftalen og af en eventuel dansk deltagelse. Det vil vi også – det siger sig selv – diskutere med Folketingets partier.

Det er også klart, at en eventuel beslutning om dansk deltagelse først kan træffes, når de konkrete vilkår for ikke-eurolandes deltagelse er på plads, og det er de ikke i dag. Når de konkrete vilkår er på plads, kan vi vurdere, om det samlet set vil være i Danmarks interesse at være en del af det. Det er jo det, vi skal se på: Hvad er i Danmarks interesse?

Det er også klart, at dansk deltagelse i forhandlingerne om udmøntning af aftalen og en eventuel deltagelse i den færdige aftale vil skulle ske i fuld respekt for euroforbeholdet. Det synes jeg også er vigtigt at få sagt.

Men der er også en ting, jeg gerne vil gøre helt klart. Denne aftale vil sætte en ny standard for, hvordan man fører finanspolitik i Europa. Så uanset om Danmark tilslutter sig eller ej, så kommer denne aftale til at sætte betingelserne eller rammerne for, hvordan man kan føre finanspolitik også i ikke-eurolande – og dermed også i Danmark. Vi skal huske på, at vi fører fastkurspolitik i forhold til euroen. Hvis vi ikke fører den stramme kurs, der nu er lagt op til i eurolandene, kan vi risikere, at der kommer usikkerhed om dansk økonomi og om kronen. Jeg vil bare sige, at det at have balance i budgetterne og føre en fast og ansvarlig økonomisk politik, der tager hensyn til beskæftigelsen, er også en vigtig del af regeringsgrundlaget. Vi har både vort forsigtighedsprincip, og vi har en plan om at have en budgetlov. Derfor vil regeringen under alle omstændigheder føre en stram og ansvarlig økonomisk politik. Det ville vi selvfølgelig også gøre fremadrettet. Jeg synes bare, den sidste betragtning her var vigtigt.

På selve Det Europæiske Råd, som altså først startede fredag formiddag, drøftede vi selvfølgelig også en række andre økonomiske emner. Først og fremmest hilste vi Kommissionens årlige vækstundersøgelse velkommen. Vækstundersøgelsen er udgangspunktet for at kunne gennemføre det såkaldte europæiske halvår eller europæiske semester i første halvdel af 2012. Det er en af de ting, vi skal gennemføre under dansk formandskab.

Udover det gjorde Det Europæiske Råd status for europluslandenes implementering af de nationale tiltag, som de har meldt ind på beskæftigelsesområdet.

Også energispørgsmålet blev drøftet. Det er også en central prioritet for det danske formandskab. Konklusionsteksten indeholder en række rigtig gode elementer vedrørende energieffektivitet og vedrørende den langsigtede strategi for klima- og energiområdet frem mod 2050. Alt i alt er det regeringens vurdering, at de konklusioner, vi blev enige om fredag formiddag vedrørende energi og klima, yder et

rigtigt positivt bidrag til, at den dagsorden kan fremmes yderligere under det danske formandskab.

Vi drøftede også udvidelsen. Vi drøftede den med udgangspunkt i de konklusioner, der var fra Det Generelle Råd den 5. december. Der blev kvitteret for de fremskridt, som Montenegro har opnået siden tildelingen af kandidatstatus, og det blev besluttet, at Det Europæiske Råd ville vende tilbage til sagen med henblik på at indlede optagelsesforhandlinger med Montenegro i juni 2012.

Der var også stor tilfredshed med, at Serbien nu igen har indledt en dialog med Kosovo, og såfremt der gøres de fornødne fremskridt i denne dialog, vil Det Generelle Råd træffe afgørelse om tildeling af kandidatstatus til Serbien i februar næste år. De beslutninger er et godt grundlag for det arbejde, som det danske formandskab skal stå for i forhold til disse to lande i det næste halve år.

Udover det var der enighed om at udtrykke alvorlig bekymring over Tyrkiets udmeldinger om nedfrysning af forholdet til EU under cypriotisk formandskab. Det Europæiske Råd opfordrede Tyrkiet til at udvise fuld respekt for formandskabet for Rådet, uanset hvem der sidder i formandsstolen.

Endelig afviklede vi, som jeg sagde i begyndelsen, en ceremoni for undertegningen af Kroatiens tiltrædelsestraktat. Kroatien er et rigtig godt eksempel på den positive effekt, udviklingsprocessen har haft på hele samfundsudviklingen på det Vestlige Balkan. Kroatien vil derfor, hvis alt går vel, kunne optages som det 28. medlemsland den 1. juli 2013.

Der var også en række øvrige emner, vi diskuterede. For det første var der enighed om, at Rumænien og Bulgarien opfylder alle retlige betingelser for fuldt Schengenmedlemskab. Rådet opfordres derfor til at træffe beslutning snarest muligt. Om nødvendigt vil Det Europæiske Råd vende tilbage til denne diskussion i marts – også under det danske formandskab. Det har hidtil ikke været muligt at tildele Rumænien og Bulgarien Schengenmedlemskab på baggrund af den hollandske skepsis.

I forhold til det udenrigspolitiske område udtrykte Det Europæiske Råd dyb og voksende bekymring over det iranske atomprogram. Der blev sendt et tydeligt signal til Iran om, at EU er parat til at gennemføre yderligere sanktioner mod regimet og udtrykker en fordømmelse af angrebene mod den britiske regerings diplomatiske områder i Iran.

Det Europæiske Råd udtrykte sin bekymring for det syriske regimes fortsatte brug af militær magt og undertrykkelse af sin egen befolkning.

Vedrørende Afghanistan hilste Det Europæiske Råd beslutningen fra Bonnkonferencen den 5. december velkommen, og EU bekræfter sit engagement i landet udover 2014.

Endelig blev der på dansk initiativ indføjet et afsnit i konklusionsteksten, som beskriver processen for forhandlingerne om den flerårige finansielle ramme. Det bliver en meget vigtig formandsopgave for Danmark, og vi er meget tilfredse med konklusionsteksten.

Det var en gennemgang af de væsentlige elementer, både på den uformelle middag torsdag aften og nat og på selve Det Europæiske Råd om fredagen.

Jeg skal selvfølgelig være rigtig varsom med at bruge store ord, men der er ikke nogen tvivl om, at det var et topmøde, som vil blive husket ikke bare af os, som deltog, men for eftertiden, for det var vigtige og store beslutninger, der blev taget. Man kan selvfølgelig altid diskutere skønhedsindtrykket, når EU tager beslutninger, og der er ikke nogen tvivl om, at jeg havde foretrukket, at det var alle 27, der var blevet enige om en aftale, men jeg synes alligevel, at det står tilbage, at det er lykkedes eurolandene at indgå en aftale, som styrker disciplinen i eurozonen. Jeg synes, det sender et ret klart og meget tydeligt signal til markederne og også til de europæiske befolkninger om, at vi tager situationen dybt alvorlig. Det betyder, at vi nu skal i gang med nogle vigtige diskussioner i Folketinget om, hvordan Danmarks rolle i det videre arbejde kan være. Jeg ser frem til at diskutere det med Folketingets Europaudvalg.

Nikolaj Villumsen forstod, at pagten ville forhindre de europæiske lande, som går med, i at føre en aktiv finanspolitik for at komme ud af krisen, idet der vil være et loft over, hvor stort underskuddet på være, på 0,5 pct. af BNP. Derfor udelukker de foreliggende forslag os ganske klart fra at føre en politik, som indeholder en økonomisk kickstart, sådan som Nyrup og Lykkesoft gennemførte i starten af 1990-erne. Præsident Obama har også udtrykt frygt for, at der vil komme en europæiske recession på baggrund af de voldsomme nedskæringer, der foretages i de europæiske lande. På denne baggrund håbede han, at statsministeren ville stå ved sit løfte til de danske vælgere om at føre en socialdemokratisk investeringspolitik, der skaber job og velfærd for at komme ud af krisen i stedet for at følge en konservativ tysk kanslers politik. Han ville også have statsministeren til at love, at kickstarten af økonomien skal fortsætte også ind i 2013.

Han spurgte, om statsministeren kunne love den danske befolkning, at vi får lov at stemme om, hvorvidt Danmark skal deltage i den finanspolitiske pagt. I den forbindelse tilføjede han, at Enhedslisten i dag i Folketinget havde stillet forslag om, at der skal være en folkeafstemning, uanset hvad juristerne siger. Han syntes, det var rigtigt ærgerligt, hvis statsministeren vil snyde befolkningen for en sådan afstemning.

Pia Adelsteen erklærede sig enig med Nikolaj Villumsen i, at der bør være en folkeafstemning. Hun henviste til, at der står i pagten, at der skal være en bestemmelse om, at man ikke må have et underskud på over 0,5 pct. af BNP, og så står der: "En sådan bestemmelse indføres også i medlemsstaternes nationale retssystemer på forfatningsniveau." Hun spurgte, om det er en ændring af grundloven, der er tale om.

Der står i punkt 9: "Vi er fast besluttet på at arbejde hen imod en fælles økonomisk politik." Det forstod hun godt, at de lande, som har en fælles valuta, er enige om, for det er de simpelt hen nødt til. Men det er netop det, den danske befolkning sagde nej til, da den sagde nej til euroen. Det har noget at gøre med, hvem der beslutter finanspolitikken. P.t. er der et socialistisk hold, som vil have en kick-

start af den danske økonomi. Det har flertal, og det må man respektere, hvis demokratiet skal fungere. Men hun fandt ikke, det stemte med, at man vil føre en fælles finanspolitik i Europa.

Pia Adelsteen havde hørt, at Van Rompuy havde været ude at sige, at han forventede, at samtlige EU-lande – undtagen Storbritannien – ville være med i den nye europæiske pagt. Hun spurgte, hvor han havde den forventning fra. I den forbindelse nævnte hun, at topmødeerklæringen fra fredag foreligger i to udgaver.

Merete Riisager kunne kun hilse velkommen, at statsministeren sagde, vi under alle omstændigheder skulle føre en stram finanspolitik i Danmark. Men hvorfor skal Danmark tilslutte sig pagten? Hvad er det, der er godt i den for Danmark? Som samarbejdet fungerer for øjeblikket, bliver de store beslutninger truffet, når de små lande er gået hjem. På denne baggrund opfordrede Merete Riisager statsministeren til at holde hovedet koldt og ikke blot gå med i et samarbejde, fordi alle andre gør det. Hidtil har eurozonen jo været tyngt af gæld og præget af manglende ansvar.

Merete Riisager spurgte, hvornår regeringen får bestemt sig.

Liberal Alliance bakker op om, at eurolandene skal have styr på deres økonomi, men vi har ført en ansvarlig økonomisk politik og er ikke skyld i uroen, så hvorfor mener statsministeren, at vi skal deltage i pagten og dermed risikere at lade os trække ned i solidaritetens navn?

Merete Riisager spurgte, hvad formålet er med, at Nationalbanken med regeringens tilladelse har indskudt 40 milliarder kr. i IMF – udover at vise den gode hensigt.

Lars Løkke Rasmussen delte statsministerens opfattelse af, at det havde været et vigtigt møde, og at det efter omstændighederne var godt, at der kom en aftale. Selv om han sådan set havde været enig i den holdning, regeringen havde for et par uger siden, nemlig at der ikke var behov for traktatændringer. Der er en række lande, som ikke har ført en ansvarlig økonomisk politik. Dengang sagde regeringen, at skulle der være traktatændringer, skulle det i hvert fald være med alle 27 lande. Nu er der imidlertid kommet en løsning, som ikke omfatter alle 27 lande. Han var helt enig med statsministeren i, at når der nu tilvejebringes ny finanspolitisk disciplin i Europa, så vil det også påvirke Danmark. Det kommer vi til at tage pejling af. Det gør vi i forvejen, for vi fører en ansvarlig økonomisk politik. Men det er klart, at det skaber et yderligere pres.

Når eurolandene nu sender et stærkt aftalemæssigt signal til verden om, at de vil føre en finanspolitik, der er disciplineret, så ville det at stå udenfor signalere til verden, at vi vil forbeholde os ret til at føre en uansvarlig økonomisk politik. Når man ser på substansen, er der tale om en sund og fornuftig – man kan godt sige borgerlig – økonomisk politik i direkte forlængelse af de reformer, der blev sat i gang i Danmark i foråret.

På denne baggrund var Lars Løkke Rasmussens anbefaling, at vi søger at blive en del af denne aftale.

Han var enig med statsministeren i, at det må være i fuld respekt af euroforbeholdet, og hvis en kortlægning af juraen viser, at Danmark kun kan tilslutte sig pagten, hvis det sker ved en folkeafstemning, vil regeringen så på forhånd udelukke en sådan folkeafstemning? Altså ikke en folkeafstemning om euroen, men om tilslutning til pagten. Det ville Lars Løkke Rasmussen være ked af, idet han mente, det ville være i dansk interesse at tilslutte sig pagten.

Lars Barfoed var enig med statsministeren i analysen af situationen og mente, at det ville have været en ulykke for Europas økonomi og dermed også for Danmarks økonomi, hvis der ikke var kommet en forståelse mellem eurolandene om at stabilisere situationen og sikre tilliden på markederne. Hvis finansmarkederne mister tilliden til eurolandene, så vil det fuldstændig underminere også velfærden i Danmark. Aftalen sikrer, at landene ikke bruger flere penge, end de tjener.

Han mente, det var en rigtig politik, der lægges op til. Han hørte, at nogle kritiserede det for at være en konservativ økonomisk politik, men det syntes han var godt. Dermed var også sagt, at Det Konservative Folkeparti mente, vi så vidt muligt skulle deltage i samarbejdet med eurolandene om at stabilisere de europæiske økonomier. Nu må vi afvente de nærmere analyser for at se, om der er noget, det strider mod vort euroforbehold. Vi må se, hvordan vi håndterer det, når Van Rompuy's afklaring af, hvordan aftalen skal udmøntes, foreligger om nogle få dage, og vi ser, hvordan det konkret kan lade sig gøre at europluslandene tilslutter sig aftalen.

Lars Barfoed spurgte, om det er en enig regering, der står bag det, som statsministeren siger i dag, idet det var overraskende for ham, at udenrigsministeren havde tilkendegivet, at han ikke mente, vi skal tilslutte os denne aftale. Det syntes han var et meget uheldigt signal. I den forbindelse hæftede han sig ved den del af rådskonklusionerne, der siger, at vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at skabe vækst, ikke mindst i de små og mellemstore virksomheder i Europa.

Lars Barfoed mente, det var en forkert udlægning, når udenrigsministeren mente, at bestemmelsen om, at det strukturelle underskud ikke måtte overstige ½ pct. af BNP, ville umuliggøre den kickstart, der er gennemført i den danske økonomi, idet der tales om det generelle strukturelle underskud – altså baseret på et eller andet gennemsnit over en årrække. Derfor spurgte han statsministeren, om udenrigsministeren ikke simpelt hen har misforstået teksten.

Claus Hjort Frederiksen konstaterede, at det nu ikke kun var Enhedslistens hovedbestyrelse, som skal bekræfte regeringens politik; det er også et regeringspartis bestyrelse, skal med ind over regeringens beslutninger.

Han bad statsministeren redegøre for, hvad det er i pagten, der strider mod euroforbeholdet.

Han spurgte, om udenrigsministerens udmelding ikke betyder en svækkelse af det danske EU-formandskab, fordi den afslører, at der er en intern splid i regeringen.

Statsministeren tog først fast på Nikolaj Villumsens opfattelse af, at det, der nu er besluttet, vil forhindre en ambitiøs investerings- og vækstpolitik. For det første gjorde hun opmærksom på, at den kickstart, der er besluttet i regerin-

gens finanspolitiske aftale med Enhedslisten, selvfølgelig fortsætter, for vi har mulighed for både at foretage en kickstart og samtidig leve op til konsolideringskravene. For det andet mente hun, at det ikke var pagten, der ville forhindre en ekspansiv finanspolitik, men at det, der i givet fald vil forhindre den fremadrettet, er, hvis der ikke er styr på medlemslandets økonomi. Hun opfattede det ikke som en borgerlig politik, men som et godt princip, at man skal have styr på økonomien, for ellers går det ud over de dårligst stillede i samfundet.

Med hensyn til folkeafstemninger har vi det sådan i Danmark, at vi sender tingene til folkeafstemning, hvis der er tale om afgivelse af suveræniteten efter grundloven. Hun syntes, man skulle anvende den almindelige procedure.

Det er rigtigt, at der står, at en sådan bestemmelse skal indføres på forfatningsniveau, sagde statsministeren til Pia Adelsteen, men der er tilføjet "eller lignende niveau". Vi mangler stadig, at den tekst, der blev vedtaget natten til fredag, bliver oversat til rigtige juridiske tekster. Først derefter vil det kunne besvares på fyldestgørende måde, hvad der ligger heri.

Så vidt hun havde forstået, har Van Rompuy udelukkende gentaget det, der står i konklusionsteksten, nemlig at de ni lande ønsker at deltage i processen i respekt af deres parlamenter. Der er ingen af de ni lande, der har ønsket samme status som Storbritannien.

Statsministeren mente, der er en klokkeklar danske interesse at blive siddende ved forhandlingsbordet. Så må regeringerne konsultere de nationale parlamenter om det videre forløb. Det er det, regeringen gør nu, og som den også vil gøre senere i forløbet.

Statsministeren sagde i svaret til Merete Riisager, at I skal gøre tingene i den rigtige rækkefølge. Hun ville følge Merete Riisagers råd og holde hovedet koldt. Vi skal først afvente, at teksten bliver udformet i en juridisk tekst, for det er først på det tidspunkt, vi kan tage en grundig vurdering af, hvordan Danmark kan tilslutte sig, hvis vi ønsker det.

I anledning af Merete Riisagers spørgsmål om, hvornår regeringen så bestemmer sig, sagde statsministeren, at regeringen ikke bare sidder og venter og triller tommelfingre. Den tekst, der blev vedtaget torsdag og fredag, bliver nu udformet i en juridisk tekst, og det er noget, der forgår i Bruxelles. Først derefter vil det have mening at gå i gang med at beslutte sig; først da har vi et solidt beslutningsgrundlag. Lars Barfoed mente, at teksten kommer om et par dage, men det ville statsministeren ikke love.

Med hensyn til Merete Riisagers spørgsmål om, hvorfor vi skal være med i dette, mente statsministeren, vi i Folketinget skulle tage en meget nøgtern vurdering af, om og i hvilket omfang Danmark kan have gavn af at være med i dette, således som vi har mulighed for.

I forbindelse med de 40 milliarder kroner, som Nationalbanken nu udlåner til IMF, skal vi være opmærksomme på, at det ikke er noget nyt, at Nationalbanken bidrager til, at IMF kan låne ud til lande, der har det skidt. Det gjorde vi i forbindelse med Island og Irland. Statsministeren tilføjede, at Nationalbanken aldrig nogen

sinde havde tabt en krone på at deltage i et sådant lånearrangement. Hun syntes, det var en god idé, at Nationalbanken udviste solidaritet og svarede ja til den forespørgsel, der kom fra IMF.

Statsministeren takkede Lars Løkke Rasmussen for udmeldingerne om, at vi skal med i det hele. Lars Løkke Rasmussen spørger, om regeringen, hvis en kortlægning viser, at vi ikke kan tilslutte os uden en folkeafstemning, så på forhånd vil udelukke en folkeafstemning. Hertil svarede statsministeren: "Nej, vi udelukker ikke noget som helst."

Statsministeren mente, der var opstået en lille misforståelse, når Lars Barfoed sagde, at udenrigsministeren havde sagt, at vi ikke kan tilslutte os aftalen. Det mente hun bestemt ikke, udenrigsministeren havde sagt. Han har sagt, at han syntes, at vi nu skulle kigge på aftalen, og når der kommer en juridisk tekst, tager vi stilling. Og så er man gået i gang med en diskussion. Det er klart, at det, statsministeren siger nu i Europaudvalget, er regeringens holdning.

Hun var meget enig i, at vi skal fokuseret på at skabe vækst i Europa med de midler, vi nu engang har. Det er en klar prioritet for det danske formandskab at få sat gang i væksten og revitalisere det indre marked, som Lars Barfoed er inde på, når han taler om små og mellemstore virksomheder.

I anledning af Claus Hjort Frederiksen's spørgsmål, hvad i pagten der strider mod det danske forbehold, sagde statsministeren, at det netop er den slags diskussioner, vi skal have, når vi kender den endelige juridiske tekst. Hun mente, det ville være præmaturligt at gå ind i det på nuværende tidspunkt. Vi må have Justitsministeriet med ind over.

Statsministeren pointerede, at man i optakten til mødet i Det Europæiske Råd var optaget af at diskutere en traktatændring, som alle 27 medlemslande kunne være med på, eller en traktatændring, som kun omfattede de 17 eurolande. På mødet opstod der en helt anden situation, idet der blev mulighed for, at ikke-eurolande kunne få en tilknytning til det, eurolandene ville gå videre med. Det var en helt ny situation, som opstod for 3-4 dage siden. Der skal nu laves en mellemstatslig aftale uden for traktaten, og vi skal nu vurdere, hvordan Danmark skal forholde sig hertil.

Danmark har en enig regering, så Claus Hjort Frederiksen behøver ikke bekymre sig.

Pia Adelsteen pegede i anledning af statsministerens svar vedrørende folkeafstemning – nemlig at vi kun plejede at holde folkeafstemninger, når der var tale om suverænitetsafgivelse – på, at over halvdelen af den danske befolkning mener, vi skal have en folkeafstemning. I øvrigt mente hun, vi også havde haft en folkeafstemning, hvor der ikke blev afgivet suveræniteten.

Hun var godt klar over, at det var eurolandenes tekst, der er tale om, når man i punkt 9 siger: "Vi er fast besluttet på at arbejde hen imod en fælles økonomisk politik." Men regeringen taler jo om, at vi skal tilslutte sig pagten. Så kan det godt være, at det juridisk skal omskrives, så ingen forstår det, men statsministeren måtte da forholde sig til, om vi ønsker en fælles økonomisk politik.

I relation til sætningen om, at tingene skal indskrives på forfatningsmæssigt niveau eller på et tilsvarende niveau, bad Pia Adelsteen statsministeren give et eksempel på et tilsvarende niveau.

Lykke Friis forstod godt, at statsministeren ville se den endelige tekst, for der kan godt ske noget i forhandlingsprocessen, men hun mente godt, statsministeren kunne sige lidt mere om, hvad der er regeringens grundlæggende, overordnede holdning. I Venstre har man ikke behov for at have en fribillet til at føre en uansvarlig økonomisk politik, tilføjede Lykke Friis.

Lykke Friis pegede på, at Europa befinder sig i to kriser. Den ene er den helt akutte gældskrise. Den anden drejer sig om Europas indflydelse i verden. Det triste er, at vi har fået en splittelse i Europa. Vi har europapolitisk en interesse i at holde sammen på EU.

Lykke Friis havde forstået på statsministerens pressemøde, at det ikke var den umiddelbare vurdering, at der var tale om suverænitetsafgivelse, så en vis analyse må der ligge bag. Hun spurgte, om man allerede i dag kan se elementer i aftalen, som gør, at vi ramler ind i euroforbeholdet, og nævnte i den forbindelse artikel 126 om de automatiske sanktioner. Eller skal vi kun tage dele af pagten? Angela Merkel har jo sagt, at hun var glad for, at landene kunne tilslutte sig, "og så må vi jo se, om de tilslutter sig hele pagten."

Kristian Thulesen Dahl forstod godt, at statsministeren forsøgte at vinde tid, fordi vi har en dybt splittet regering, og han forstod også godt, at det var hamrende irriterende for statsministeren, at en tidligere partiformand nu blandede sig. I relation til diskussionen om suverænitetsafgivelse udkastede han den idé, at i stedet for at se på, hvordan man kan få skrevet sig ud af aftalen igen, skulle man spørge: "Hvor ser statsministeren en mulig suverænitetsafgivelse i den aftale, der ligger?"

Han spurgte, hvor bogstaveligt man egentlig skal tage aftalen. Kan man fæste lid til den? Han spurgte: "Hvis reglerne i aftalen havde eksisteret på det tidspunkt, hvor regeringen trådte til, ville regeringen så kunne have gennemført sin kickstart for 2012 og 2013?" Det mente han var et relevant spørgsmål, idet han tilføjede, at EU-Domstolen skal kontrollere, om pagten overholdes.

Merete Riisager sagde vedrørende de 40 milliarder kroner, som Nationalbanken udlåner til IMF, at selv om det ikke er noget nyt, behøver det ikke være en god idé. Det er rigtigt, at vi historisk ikke har tabt penge på sådanne lån, men Europa står i en historisk krise, og derfor ville hun gerne vide, om statsministeren mente, det var risikofrit at overgive disse penge.

Hun var en lille smule skuffet over mødet, idet statsministeren i de seneste dage i medierne flere gange havde nævnt, at nu skulle hun tilbage og tale med Europaudvalget, og så ville der komme noget på bordet. Hun syntes, det var sparsomt, hvad der var kommet af tilkendegivelser om, hvad der egentlig er regeringens holdning. Ved det sidste møde i Europaudvalget sagde statsministeren, at danskerne klart havde sagt nej til en økonomisk union, da de sagde nej til euroen. Ville det så ikke være godt at spørge danskerne, hvad de nu mente?

Nikolaj Villumsen var enig med Lars Løkke Rasmussen, når han sagde, at det var en borgerlig finanspolitik, EU skal føre.

Han var uforstående over for, at statsministeren fulgte Merkel og Sarkozy, idet han gjorde opmærksom på, at når de store i skolegården gør noget, så er det ikke altid det rigtige. Vi har en bedre økonomi, end eurolandene har, netop fordi vi har sagt nej.

Nikolaj Villumsen pegede på, at vi i 1986 havde en folkeafstemning om det indre marked, hvor vi ikke afgav suverænitet. Derfor spurgte han, om statsministeren ikke mente, det ville være fair, at den danske befolkning ved en folkeafstemning kunne tage stilling til, hvilken retning den mente, Europa skulle gå i en så afgørende sag.

Claus Hjort Frederiksen sagde, at det ikke stod ham klart, hvad statsministerens indstilling var på dette møde. Statsministeren sagde, at vi ikke kan tage stilling til, om det er i dansk interesse at være med, før vi ser de endelige tekster. Hvordan kunne statsministeren så på Det Europæiske Råds møde tilslutte sig?

Han ville gerne vide, om statsministeren i dag var i tvivl om, at det er i dansk interesse at være med i dette. Og hvis det er i dansk interesse at være med, hvornår siger statsministeren det så? Han opfordrede statsministeren til at sætte sig i spidsen og udvise lederskab. Statsministeren antyder samtidig, at det ikke nødvendigvis er i dansk interesse. Det mente Claus Hjort Frederiksen afspejlede den interne strid, der er i regeringen. Han opfordrede statsministeren til ikke hele tiden at holde hånden på nødbremsen.

Statsministeren svarede Pia Adelsteen, at vi har folkeafstemning, hvis vi afgiver suverænitet, og i øvrigt har vi haft folketingsvalg for ikke ret længe siden.

Vi ved desværre ikke, hvad man forstår ved "tilsvarende niveau", men vi vil undersøge det nærmere.

Statsministeren var glad for, at Venstre har besluttet, at partiet gerne vil være med til det hele, men vidste ikke, om Venstre kan svare på alle spørgsmål. Det kan regeringen ikke. Betyder pagten f.eks., at Danmark fra den ene dag til den anden skal tilslutte sig EMS'en, og hvilke beløb skal Danmark i givet fald betale ind til EMS'en?

Hun svarede Lykke Friis, at regeringens grundlæggende holdning er, at det er en rigtig god aftale for eurolandene og dermed også for Danmark. Det kan aldrig være i vor interesse, at der er usikkerhed omkring euroen.

Hun forventede ikke, at der skal være folkeafstemning, men hun udelukkede det heller ikke. Vi respekterer euroforbeholdet.

Statsministeren sagde til Kristian Thulesen Dahl, at det er ikke et spørgsmål om, at regeringen vil vinde tid, men det giver kun mening at tage stilling til de enkelte elementer og til, hvorvidt Danmark vil deltage i dem, når vi har lidt mere fast grund under fødderne.

Juristerne må vurdere, om vi afgiver suverænitet – og dermed om vi skal have folkeafstemning.

Vi fortsætter den kickstart af økonomien, som vi hele tiden har planlagt. Det kan vi gøre, samtidig med at vi konsoliderer økonomien og lever op til den henstilling, som vi har fået.

Det afhænger udelukkende af, om det enkelte land har styr på økonomien, om det har mulighed for at føre en ekspansiv økonomisk politik. Der er lande i Europa, som absolut ikke har det, fordi de er så gældsplagede.

Det er Nationalbanken, der vurderer, om der er nogen risiko ved lånene til IMF, sagde hun til Merete Riisager, men statsministeren mente nu, der kun var en meget begrænset risiko, da lånene understøttes af IMF's generelle reserver.

Statsministeren afviste, at hun nogen sinde havde sagt, at der ville ske en endelig afklaring på dette møde.

Hun svarede Nikolaj Villumsen, at det slet ikke hænger sådan sammen, at vi har en bedre økonomi, fordi vi har sagt nej til euroen. Det skyldes en lang række andre faktorer.

Vi følger ikke bare Merkel og Sarkozy, men eurolandene har sagt, at de gerne vil have flere lande med. Hun mente oven i købet, det var blevet udtrykt, at de ikke forventede, at alle 9 lande ville leve op til det hele fra starten eller ville være med til det hele fra starten. Vi har sagt, at den proces vil vi gerne være en del af.

Statsministeren sagde til Claus Hjort Frederiksen, at det ikke var meningen at komme med en indstilling til dette møde, som er en afrapportering fra Det Europæiske Råd. Vi må stille og roligt tage stilling til, om der er elementer i denne aftale, som vi med fordel kan være en del af. I modsætning til Storbritannien, der sagde, de ikke ville være med i den videre proces.

Hun glædede sig meget til at se Venstre om meget kort tid fremlægge et papir, hvor man svarede på alle de udestående spørgsmål.

Lars Barfoed sagde, at der var tale om en god aftale i den foreliggende situation, men det bekymrede ham, at vi får et Europa i to hastigheder. Derfor er det vigtigt, at vi så vidt muligt deltager. Det Konservative Folkeparti har aldrig været tilhængere af, at vi på forhånd skal sige ja til alt, hvad der kommer fra EU, og er meget optaget af nærhedsprincippet. Derfor har det også været et synspunkt fra konservativ side, at det var vigtigt, at der i de hidtidige aftaler ikke fokuseres på de økonomiske instrumenter, som landene vælger at anvende, men på målene. Han spurgte, om statsministeren ikke er enig i, at der heller ikke i denne aftale er indgreb over for instrumenterne.

Han syntes ikke, statsministeren svarede på hans spørgsmål om udenrigsministerens fortolkning af denne aftale. Han forstod, at hun ikke mente, udenrigsministeren havde sagt, at vi ikke skal være med, men i hvert fald måtte hun indrømme, at udenrigsministeren havde skabt uklarhed om regeringens holdning. Er det ikke sådan, at udenrigsministeren mener, at det her ville forhindre en kickstart af dansk økonomi. I konklusionerne taler man om, at det strukturelle underskud generelt ikke må overstige 0,5 pct. af BNP. Det læste han sådan, at man godt kan vælge at kickstarte økonomien, hvis der ellers er styr på tingene. Derfor tager udenrigsministeren fejl i sin fortolkning af konklusionerne.

Han ville gerne bakke op om den kreditfacilitet, Nationalbanken har stillet til rådighed for IMF. Det mente han var i vor egen interesse.

Fra konservativ side er man enig med statsministeren i, at der er behov for at analysere tingene mere grundigt – ikke mindst de juridiske aspekter.

I en kommentar til Nikolaj Villumsen, der siger, at økonomien er bedre i ikke-eurolandet Danmark, sagde Lars Barfoed, at den eneste grund til, at vi har en bedre økonomi, er, at vi har ført en ansvarlig økonomisk politik igennem mange år – i modsætning til den politik som Enhedslisten ville have ført, og som ville have bragt Danmark ud i ruin.

Jakob Ellemann-Jensen takkede for bemærkningen om, at Venstre var klar og så i denne sag. Det er ganske rigtigt, at der er en del løse ender, men det forhindrer ikke, at man kan have en klar holdning til, hvor man ønsker at bevæge Danmark hen. Han forstod, at statsministeren ikke er uenig i, at Danmarks deltagelse handler om at signalere til vore samarbejdspartnere, at vi ikke har et behov for at forbeholde os retten til at føre en uansvarlig politik. Han hørte udenrigsministeren sige, at han var i tvivl om, hvorvidt regeringens kickstart kunne gennemføres under denne pagt, og spurgte derfor, om regeringen er i tvivl om, hvorvidt kickstarten er økonomisk ansvarlig politik.

Finn Sørensen ville gerne forstå, hvad regeringens holdning egentlig er. Det er næsten, som om man ikke rigtigt kan have nogen mening om aftalen, før juristerne har oversat den. Når han læste den, syntes han, det var rimeligt tydeligt, hvad den går ud på. Han var bestemt ikke enig med Lars Barfoed, når Lars Barfoed siger, at den kun beskæftiger sig med målet og ikke med instrumenterne. Han mente, den meget nøje definerer, hvilke instrumenter der skal bruges til at disciplinere de deltagende lande budgetter. Målsætningen om, at det strukturelle underskud ikke må overstige 0,5 pct. af BNP, skal indfries ved, at medlemsstaterne indskrifter forpligtelsen i deres retssystemer på forfatningsniveau eller tilsvarende – altså i vores grundlov – og at man også skal indskrive, at der er en automatisk korrektionsmekanisme, samt at man er underlagt EU-Domstolen. Han spurgte, om statsministeren mener, det er fornuftigt at indskrive den slags firkantede bestemmelser i et lands forfatning.

Lene Espersen pegede på, at såvel Europa som USA er udfordret som aldrig nogen sinde før, både hvad angår gældsproblemer, konkurrenceevne og vækst. En del af problemerne skyldes manglende beslutningstagning fra politikernes side, som vi oplever det i USA i dag. Hun var målløs over, at nogle i lokalet kan have den holdning, at det ikke gavner Danmark at være med i pagten. Der er blevet ført en fastkurspolitik, lige siden den konservative statsminister Poul Schlüter indførte den for snart 30 år siden. Derfor gælder det om, at Danmark er med på mest muligt.

Lene Espersen indrømmede, at det måske var lidt juristeri, men både § 19 og § 20 i grundloven handler om suverænitetsafgivelse, og normalt benytter vi os ikke af folkeafstemninger, hvis der er 5/6 flertal i Folketinget. Hun troede på det repræsentative demokrati og syntes, det var uhyrligt, at flere, inden de overhove-

det havde set konklusionerne, var ude at råbe op om en folkeafstemning. Det er Folketingets opgave at sige ja eller nej til aftalen.

Det undrede Lene Espersen, at der var så megen diskussion om det strukturelle underskud, for det var faktisk den tidligere svenske socialdemokratiske statsminister, der indførte en budgetlov i Sverige, og hun mente, der var mange partier, som i foråret mente, at vi også skulle have en budgetlov i Danmark.

Når der ikke er tale om et samarbejde mellem 27 lande, men om et mellemstatsligt samarbejde, syntes hun, det var svært at gennemskue, hvordan EU-Domstolen og Kommissionen kan få beføjelser.

Hun mente, det gavnede Danmarks interesser mest at være med i dette samarbejde.

Eva Kjer Hansen delte skuffelsen over, at vi ikke i dag kan få en klarere politisk stillingtagen og få at vide, hvad regeringen mener er i Danmarks interesse. Der er brug for en grundigere juridisk analyse af detaljer, men vi har behov for at vide, hvad regeringen egentlig går efter. Er det at læne sig mest muligt op ad aftalen, eller er det slet ikke at deltage, eller er det et eller andet midt imellem?

Statsministeren gjorde det klart, at der ikke er uenighed i regeringen, at statsministeren og udenrigsministeren er enige. Men hvis der ikke bliver givet en klar melding nu fra regeringen, slår står udenrigsministerens udmelding i medierne tilbage. Udenrigsministeren sagde til TV 2 News i lørdags, at der kan være elementer i den finanspolitiske pagt, vi kan tilslutte os, men han har svært ved at se, at Danmark kan tilslutte sig hele pagten. Er statsministeren enig med udenrigsministeren heri?

Når statsministeren lægger så megen vægt på, at der i dag er tale om en afrapportering, kan statsministeren så tilkendegive, hvornår Europaudvalget kan forvente en holdningstilkendegivelse og få en nærmere drøftelse?

Pia Adelsteen spurgte, om det er respekt for den danske befolkning, hvor over 50 pct. ønsker en folkeafstemning, at sige, at man kun vil have en folkeafstemning, hvis der er tale om suverænitetssafgivelse. Hun tilføjede, at det bestemt ikke var EU-politik, der prægede valgkampen.

Når statsministeren lægger vægt på, at der er tale om en afrapportering, ville Pia Adelsteen gerne vide, hvilken af de to topmødeerklæringer der gælder, idet hun pegede på, at der var udsendt to, den ene kl. 2 om morgenen og den anden, som hun modtog kl. 13.52.

Merete Riisager sagde, at hun ikke havde forventet, at statsministeren i dag var kommet med regeringens endelige holdning, men hun havde forventet, at regeringen havde en holdning. Hun mente, der var tale om et holdningsvakuum. Markederne belønner også lederskab, og danskerne har en forventning om, at statsministeren udstikker en retning.

Statsministeren var helt enig med Lars Barfoed i, at det er målsætningerne, der er beskrevet, mens det i vidt omfang er op til landene selv at vælge mellem instrumenterne.

Hun gentog, at udenrigsministeren ikke har sagt, at pagten ikke tillod en kickstart, men der har været en debat om det. Hvis der er styr på landets økonomi generelt, har det mulighed for at føre en ekspansiv politik.

Hun bekræftede Jakob Ellemann-Jensens udsagn om, at der er en del løse ender. Hun havde svært ved at se, hvorfor Danmark lige i dag skal tilkendegive sin endelige holdning. Hun mente, det skabte respekt om Danmark, at vi tager os tid til at gøre tingene grundigt. Der er så mange faktuelle udeståender. Statsministeren mente, at hvis Venstre og de konservative havde siddet i regering, ville de også have afventet den juridiske vurdering. Der bliver rigelig tid til at diskutere sagen også i Europaudvalget.

Hun syntes overhovedet ikke, der blev rejst tvivl om, hvorvidt Danmark skal deltage. Men der er stadig tvivl om det juridiske grundlag.

I svaret til Finn Sørensen gentog statsministeren, at hun syntes, det var en rigtig god aftale for eurolandene, og Danmark vil se på, hvad der er i vores interesse, og om der er nogle af elementerne, vi har interesse i at deltage i.

Det var svært for statsministeren at erklære sig uenig i det, Lene Espersen sagde. Hun troede også på det repræsentative demokrati, og efter grundlovens paragraf 20 kan suverænitetsafgivelse ske med 5/6 flertal i Folketinget eller ved folkeafstemning.

Statsministeren pegede på, at det ikke er så nyt igen, at pengene skal passe år for år. Hun syntes, det var rigtigt at få gennemført en budgetlov i Danmark. Det er også det, regeringen har skrevet ind i regeringsgrundlaget.

Hvordan EU-Domstolen og Kommissionen kan spille en rolle, er et af de mange spørgsmål, der er rejst. Det kan de ikke gøre, hvis Storbritannien sætter sig imod det.

Statsministeren svarede Eva Kjer Hansen, at regeringens holdning er, at vi går efter at få så stor indflydelse for Danmark som overhovedet muligt. Vi skal vurdere, hvad der er i Danmarks interesse, når aftalen foreligger juridisk.

Statsministeren pointerede, at når der indføres en ny finanspolitisk disciplin i hele Europa, så bliver vi også nødt til at tage pejling af den i Danmark.

Hun svarede Pia Adelsteen, at der ikke var enighed om den første topmødeerklæring, der blev udsendt. Det er den sidst udsendte, der er den rigtige, idet det er den, der var enighed om blandt de 26 lande, som sad med ved bordet.

Statsministeren afviste, at der er tale om et holdningsvakuum, som Merete Riisager udtrykte det. Hun ville snarere tale om et faktavakuum.

Lykke Friis ville, hvis hun var statsminister, glæde sig over, at Venstre synes, det er en god aftale, statsministeren havde været med til at lave. Hun havde ikke sagt, at Venstre havde alle svarene, og afventede selvfølgelig analysen af, om der er tale om suverænitetsafgivelse, men Lykke Friis ventede på et svar på Claus Hjort Frederiksens spørgsmål, om der er elementer i den aftale, der nu ligger på bordet, som kunne stride imod euroforbeholdet.

Så vidt hun huskede, er Danmark i dag ikke bundet af artikel 126, og så kan man godt stille det spørgsmål, om det så er muligt, at vi kan tilslutte os en opstrammet

udgave af artikel 126 for på den måde at minimere det faktavakuum, der er. Hvis vi ikke kan, hvilke scenarier kan man så tænke sig? Så vidt hun kunne se, er der tre. Vi kan sige "med hud og hår", altså tage det hele. Vi kan bruge Storbritanniens model og sige "no thank you". Og så er der vel også den tredje mulighed, at vi kan botanisere.

Sofie Løhde sagde, at når statsministeren hele tiden understregede, at der var tale om en enig regering, måtte der åbenbart være behov for denne understregning. Hun mente, der stadig hersker temmelig stor forvirring om, hvad regeringen egentlig mener. Derfor bad hun statsministeren tilkendegive, om udenrigsministeren udtalte sig som SF-partiformand eller som udenrigsminister på regeringens vegne, da han udtrykte sin modstand mod den nye finanspolitiske aftale.

I anledning af statsministerens udtalelse om, at det var ansvarligt at undlade at tage stilling i dag, spurgte Sofie Løhde, om det så var ansvarligt at tilslutte sig noget på Det Europæiske Råds møde. Det handler ikke om, hvorvidt man kan besvare alle spørgsmål, men om at statsministeren kommer med en overordnet tilkendegivelse af, om hun vurderer, at det er i dansk interesse at deltage i dette her eller ej.

Kristian Thulesen Dahl sagde, at hele ideen vel er at forsøge at betrygge finansmarkederne, fordi nogle eurolande især i det sydlige Europa er i store vanskeligheder. Jo mere statsministeren giver udtryk for, at den aftale, eurolandene har lavet, er uklar, og at den kan fortolkes på alle mulige leder og kanter, jo mere forvirring skaber statsministeren og underminerer dermed eurolandenes forsøg på at betrygge finansmarkederne. Derfor syntes han, statsministeren skulle bestræbe sig på at være mere klar i mælet.

Kristian Thulesen Dahl havde spurgt, om den kickstart, regeringen har iværksat i Danmark, ville kunne gennemføres, hvis den foreslåede aftale havde været i kraft. Han havde fået to svar. For det første siger statsministeren, at Danmark følger de henstillinger, vi har fået fra EU. Ja, det gør Danmark, men det er under et meget slappere, eksisterende regelsæt end det foreslåede, idet det taler om 3 pct. af BNP og ikke 0,5 pct. af BNP. Statsministeren svarer altså meget behændigt på noget andet end det, Kristian Thulesen Dahl spurgte om. For det andet siger statsministeren, at man kan kickstarte økonomien, hvis man har styr på sin økonomi. Det er heller ikke svar på spørgsmålet, for vort underskud er større end de 0,5 pct. Det kan være, statsministeren ikke svarer på det, der er spurgt om, fordi det lige præcis er omdrejningspunktet for den kritik, udenrigsministeren har været ude med. Det kan også skyldes, at den tidligere socialdemokratiske statsminister, Poul Nyrup Rasmussen, siger, at han synes, aftalen er for smal i den forstand, at den slet ikke beskæftiger sig med, hvordan vi får gang i væksten i Europa. Derfor gentog Kristian Thulesen Dahl sit spørgsmål og bad statsministeren svare på det.

Claus Hjort Frederiksen syntes, det var glædeligt at høre, at statsministeren syntes, pagten er rigtig god for eurolandene, men det, vi diskuterer, er, hvad Danmarks indstilling skal være. Men han kunne forstå, at vi ikke får noget svar fra statsministeren. Derfor spurgte han, hvornår regeringen er klar med sin stillingta-

gen, og hvornår Folketinget bliver inddraget, samt hvornår den endelige beslutning skal træffes.

Sofie Carsten Nielsen syntes, der var tale om en klar redegørelse og en klar linje fra regeringens side, idet statsministeren bekræfter, at det er i Danmarks interesse, at eurolandene har fået en aftale om ansvarlig økonomi på plads. Derefter skal vi vurdere elementerne i aftalen i god ro og orden. Det syntes hun sagligt set er den bedste måde at gøre det på. Og så skal vi tage stilling til, om Danmark skal være med. Er der noget, vi er interesseret i, så er det, at der er tillid til euroen, for Danmark skal føre en mindst lige så ansvarlig politik som eurolandene.

Eva Kjer Hansen gentog sit spørgsmål om, hvornår statsministeren regnede med at hun ville vende tilbage til Europaudvalget. Det ville være hensigtsmæssigt, om man kunne få en fornemmelse af, om det er før jul eller efter jul, i januar, i februar, eller om vi skal helt hen til Det Europæiske Råds møde i marts måned.

Statsministeren har ingen problemer med at sige, at det er en rigtig god aftale for eurolandene. Den vurdering kan hun åbenbart godt foretage uden at have en nærmere juridisk analyse.

I anledning af at statsministeren betonede betydningen af fastkurspolitikken, bad Eva Kjer Hansen statsministeren forsikre, at regeringen fastholder fastkurspolitikken.

Nikolaj Villumsen replicerede til Lars Barfoed, at Enhedslisten ikke går ind for at forgælde Danmark, og at Enhedslistens forslag alle er fuldt finansieret. I øvrigt pegede han på, at vi har et underskud på over 3 pct. af BNP, og det har regeringen arvet fra en regering, hvor de konservative var med.

Han ville gerne vide, om det er sådan, at EU også vil blande sig i lønstigningstakten og indføre automatiske sanktioner, hvis lønningerne stiger for meget.

Han spurgte, om statsministeren ikke bliver bekymret, når mange økonomer påpeger, at lige præcis de øgede nedskæringer og velfærdsforringelser, der lægges op til, vil komme til at betyde en stagnation i økonomierne i Europa, og at det således reelt er en uansvarlig økonomisk politik, der er lagt op til.

Statsministeren pointerede i svaret til Lykke Friis, at hun havde kvitteret for, at Venstre havde sagt, det godt ville være en del af denne aftale. Hun så frem til at arbejde sammen med Venstre om at finde en god løsning.

Hun forventede ikke, at der bliver afgivet suverænitet, og hun forventede ikke, at der bliver en folkeafstemning. Hun ville derfor ikke bevæge sig ind på, på hvilke områder vi eventuelt afgiver suverænitet.

Der er de tre scenarier, Lykke Friis nævner. Vi er nødt til at have det juridiske grundlag bedre på plads, før vi tager den endelige beslutning. Vi skal også have en vurdering af, hvor vi i givet fald kan botanisere i aftalen. Det ved vi ikke noget om på nuværende tidspunkt.

Statsministeren sagde til Sofie Løhde, at når hun flere gange havde sagt, at der var tale om en enig regering, var det fordi hun var blevet spurgt om det flere gange. Hun gentog sine svar vedrørende dansk deltagelse i pagten.

Når statsministeren sagde, pagten var god for eurolandene, er det fordi de jo ved, hvad de skal være med i. Men vi har et euroforbehold, som regeringen respekterer, og så bliver vi nødt til at tage en vurdering af, hvad Danmark i givet fald kan være med i, og hvad det er i dansk interesse at være med i.

Statsministeren mente ikke, hun svækkede aftalen, når hun sagde, at der endnu ikke er noget juridisk grundlag, sagde hun til Kristian Thulesen Dahl. Det politiske er ganske klart. Det er en fremragende aftale, men når man oversætter tingene til juridisk sprog, så kommer der en større klarhed.

I relation til kickstarten havde statsministeren svaret i henhold til de regler, der gælder nu. Hvad der havde været muligt, hvis pagten var trådt i kraft, mente hun var et hypotetisk spørgsmål, som det var vanskeligt at svare på.

Med hensyn til den videre proces, som Eva Kjer Hansen og Claus Hjort Frederiksen er inde på, sagde statsministeren, at de lande, som har indgået aftalen, meget gerne vil have, at den kan blive undertegnet i marts eller på en tidligere dato. Det skal altså gå meget hurtigt. Derfor må vi også forvente, at Van Rompuy arbejder meget hurtigt med at få skrevet den juridiske tekst. Derefter mente statsministeren, det ville være relevant at tale med Europaudvalget igen. Statsministeren havde selv tidligere sagt, at det skal være besluttet til marts.

Vi skal selvfølgelig vurdere, om det er godt for Danmark stykke for stykke, sagde statsministeren til Sofie Carsten Nielsen, men man skal i øvrigt lægge mærke til, at det er vanskeligt at forestille sig med den nye disciplin, som nu kommer, at Danmark kan have en løsere disciplin.

Statsministeren sagde, at Eva Kjer Hansen kunne være helt sikker på, at vi selvfølgelig fastholder fastkurspolitikken og vil foretage de tiltag, som skal til i den forbindelse.

Hun sagde til Nikolaj Villumsen, at så vidt hun vidste, var der ikke europæiske bestemmelser om, hvor høje lønningerne måtte være. Det bestemmer man selv i landene, og i Danmark foregår det ved trepartsforhandlinger.

Pia Adelsteen forstod godt, at politikken i eurolandene påvirkede Danmark, ligesom det ville påvirke USA og Kina.

Der er tale om en politisk tekst. Kan regeringen så ikke forholde sig til den politisk og sige, om de overordnede rammer, den indebærer, er godt for Danmark? Eller vil man bruge salamimetoden og tage stilling til, hvad der er godt, og hvad der er skidt, ud fra, at alt det er godt, som medfører, at vi kan undgå at få en folkeafstemning?

Merete Riisager gentog, at vi har alle muligheder for at føre en stram finanspolitik, så hvorfor skal vi absolut være med i pagten?

Kristian Thulesen Dahl takkede for, at statsministeren nu forholdt sig til det emne, han spurgte om. Men hun ville ikke svare på indholdet med henvisning til, at det er et hypotetisk spørgsmål. Det kan godt være, det er opportunt for statsministeren at undlade at svare, fordi det er et træls spørgsmål, men det er et interessant spørgsmål for mange danskere. Han ville stille spørgsmålet skriftligt.

Jakob Ellemann-Jensen ville også gerne vide, hvornår regeringen har en holdning på dette område. Han havde fået to svar på, hvorfor regeringen ikke havde taget stilling. Enten var det på grund af den danske undtagelse fra eurosamarbejdet, eller også var det fordi der ikke forelå juridiske tekster. Han så gerne et svar på Lykke Friis' spørgsmål om artikel 126.

Sofie Løhde gentog sit spørgsmål om, hvorvidt Villy Søvndal udtalte sig som partiformand eller som udenrigsminister.

Nikolaj Villumsen pegede på, at man i forbindelse med de makroøkonomiske ubalancer har lavet et scoreboard, hvor ikke-eurolande må have nominelle lønstigninger på 12 pct. Derfor spurgte han, hvordan regeringen har tænkt sig at holde lønningerne nede i Danmark, hvor det normalt er arbejdsmarkedets parter, der afgør lønnen.

Statsministeren erkendte, at Europa også betyder noget for USA og Kina, men hun mente, eurolandene betyder mere for os, fordi vi fører en fastkurspolitik over for euroen, og fordi så stor en del af vor eksport går til EU-landene.

Hun sagde til Merete Riisager, at hun var overbevist om, at der ville komme en diskussion om, hvorvidt det vil være i Danmarks interesse at være med.

Hun gentog over for Kristian Thulesen Dahl, at hvis man har styr på sin økonomi, har man mulighed for at foretage en kickstart. Hun mente ikke, der var noget menneske, der kunne svare på, om man kunne gennemføre præcis den kickstart, som vi har foretaget, hvis hele det nye regelsæt havde været gældende for os, men hun syntes, det var et glimrende spørgsmål.

På Jakob Ellemann-Jensens spørgsmål om, hvornår regeringen har en holdning, svarede statsministeren, at regeringen har den holdning, at vi skal gøre, hvad der er i Danmarks interesse, samtidig med at vi respekterer euroforbeholdet. Derfor er det ikke så nemt at sige, at vi bare kan være med i det hele. Der er vel ingen af de tilstedeværende, som reelt kan svare på, hvilke dele af det danske forbehold der bliver aktiveret i forhold til den aftale, der ligger på nuværende tidspunkt. Regeringen kan i hvert fald ikke.

Danmark er ikke omfattet af artikel 126, fordi vi har vores forbehold. Det er et kompliceret spørgsmål, om artikel 126 er en del af den mellemstatslige aftale.

Både udenrigsministeren og statsministeren talte på regeringen vegne, men nu var det statsministeren, som sad til samråd i Europaudvalget. Statsministeren gentog, at udenrigsministeren ikke havde sagt, at han var modstander af aftalen.

Statsministeren svarede Nikolaj Villumsen, at reaktioner i relation til lønniveauet er en del af six-pakken, som vi allerede er en del af. Den går ud på, at man skal holde øje med makroøkonomiske ubalancer, og her kan lønniveauet være noget af det, man skal holde øje med. Men det er ikke det samme som at sige, at EU bestemmer danske lønninger. Som statsministeren læste teksten, er der ikke automatiske reaktioner i forhold til lønniveauet.

Kristian Thulesen Dahl syntes, det var højest mærkværdigt, at når man stillede et spørgsmål om den del af pagten, som et af regeringspartierne har problematiseret, og som nyder en ganske stor opmærksomhed i befolkningen, så siger stats-

ministeren, at det er et glimrende spørgsmål, men det er hypotetisk, og derfor vil hun ikke svare på det. Derfor repeterede han spørgsmålet og spurgte, om statsministeren ville svare på det, hvis han stillede det skriftligt.

Erling Bonnesen syntes, statsministerens ikke-svar var meget foruroligende. Regeringens politik overholder ikke pagten, og man har lige forøget udgifterne, men statsministeren svarer udenom, når man spørger, om regeringen kunne have gennemført sin politik, hvis pagtens regler havde været gældende.

Lykke Friis takkede for svaret vedrørende artikel 126. Det er meget kompliceret, men hun havde været ved at forestille sig, at vi så kunne være bundet af den i forbindelse med en mellemstatslig aftale.

Jakob Ellemann-Jensen havde stor forståelse for, at statsministeren ikke kunne svare på, om pagten harmonerer med den danske undtagelse, men det, Venstre spurgte om, var, om det vil være i Danmarks interesse at deltage. Han havde efterhånden forstået, at det får vi ikke svar på nu, og spurgte derfor, hvornår vi får svar på det.

Pia Adelsteen mente bestemt ikke, regeringen respekterede euroforbeholdet, hvis den går med til en finanspolitisk union, som kansler Merkel kalder det.

Hun syntes, statsministeren skulle svare på, om hun politisk mente, det var en god idé at være med.

Statsministeren fastholdt, at det var et hypotetisk spørgsmål, Kristian Thulesen Dahl stillede. Hun mente, at hvis man spurgte den tidligere regering, om dens økonomiske politik var i overensstemmelse med det, der blev besluttet i Bruxelles torsdag og fredag, så ville svaret være et rungende nej. Hun gentog, at den politik, regeringen har lagt frem, er i overensstemmelse med de regler, der gælder nu.

Hun var enig med Lykke Friis i, at sagen er kompliceret. Det var det, hun havde forsøgt at sige i ganske lang tid.

I svaret til Jakob Ellemann-Jensen pointerede statsministeren, at Danmark ikke er det eneste udeland, som i øjeblikket overvejer, hvilke dele af pagten det vil være med i. Vi er klar med en holdning meget hurtigt, når regelsættet er klart.

Hun svarede Pia Adelsteen, at hun ikke syntes, det var en god idé, at finansloven skal godkendes af Kommissionen. Det må være medlemslandet eget ansvar, hvis landet passer sig selv og har en fornuftig økonomi. Derfor var hun glad for, at en sætning herom var kommet ud af konklusionerne.

Finn Sørensen henviste til, at Det Europæiske Råd faktisk havde godkendt de tiltag, der er nævnt i Kommissionens rapport om, hvordan man skal lempe bestemmelserne vedrørende arbejdsmiljø m.v. for de små og mellemstore virksomheder. Han spurgte, hvad statsministeren havde gjort for at få de bemærkninger ud af konklusionerne, idet både den europæiske fagbevægelse og BAT-kartellet herhjemme havde været imod ideen, som åbner for social dumping.

Kristian Thulesen Dahl henviste igen til udtalelserne fra Poul Nyrup Rasmussen og Mogens Lykketoft, som havde været kritisk over for præcis de ting, han havde stillet spørgsmål om, og betegnede det som paradoksalt, at statsministeren ikke

ville forholde sig til den kritik. Desuden henviste han til den diskussion, der har været i SF netop om dette spørgsmål.

Erling Bonnesen forstod, at statsministeren hellere ville tale om den tidligere regerings økonomiske politik. Han henviste til den genopretningsplan, som den tidligere regering havde fremlagt netop for at leve op til EU-kriterierne. Når statsministeren sagde, at den tidligere regerings politik ikke levede op til kravene, og den nye regerings politik er mere ekspansiv, så har statsministeren dermed indrømmet, at den nuværende regerings økonomiske politik heller ikke lever op til EU-kriterierne.

Jens Joel mente, statsministeren havde sagt, hvorfor det vil være både i Danmarks og i Europas interesse, at man får lavet denne pagt. Det er også gjort klart, hvorfor vi er nødt til lige at vende skråen en ekstra gang og afvente den juridiske afklaring.

I anledning af Finn Sørensens spørgsmål bad Jens Joel statsministeren bekræfte, at man i regeringen arbejder meget seriøst med spørgsmålet om social dumping, som også er taget op i forbindelse med finanslovsaftalen. Det skal ikke være sådan, at beskyttelsen af lønmodtagerne er mindre i en lille virksomhed.

Finn Sørensen forstod, at det var svaret. Han sagde, at hvis man kan være enig i, at det er en elendig rapport med nogle elendige indstillinger, så burde statsministeren allerede have stoppet den nede i Bruxelles.

Statsministeren gentog, at hun ikke mente, nogen kunne svare på Kristian Thulesen Dahls spørgsmål, når det drejer sig om lige præcis den danske kickstart i 2012 og 2013, men hun kunne godt svare på det mere generelle spørgsmål, om der vil være mulighed for, at det enkelte land kan føre en ekspansiv finanspolitik efter de nye regler. Svaret er, at det kommer an på, hvilken økonomisk politik det har ført i årene forinden. Det gælder nu, og det kommer til at gælde fremover. Derfor ville hun anbefale Kristian Thulesen Dahl at stille spørgsmålet mere generelt, hvis han ville stille et skriftligt spørgsmål.

Statsministeren var ikke enig i den konklusion, Erling Bonnesen drog.

Statsministeren var enig i konklusionerne fra topmødet, sagde hun til Finn Sørensen, men nu skal rapporten udmøntes i lovgivning, og i den forbindelse har regeringen de holdninger, Jens Joel giver udtryk for. Selvfølgelig skal vi ikke slække på kravene til arbejdsmiljøet.

Statsministeren erklærede sig helt enig med Jens Joel.

Formanden takkede for de mange spørgsmål og svar og så frem til at følge op på et kommende Europaudvalgsmøde.

Mødet slut kl. 17.05

Ref.: BE/sra